

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII GMINY STARE BOGACZOWICE NA ROK 2019

Wprowadzenie

Przemoc, narkomania i alkoholizm w rodzinie są jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Powodują one szkody we wszystkich strefach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne, międzyludzkie oraz możliwości zatrudnienia na coraz bardziej wymagającym rynku pracy.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne starsze i chore. Natomiast zjawisko używania środków psychoaktywnych jest jednym z poważniejszych problemów społecznych. Występowanie coraz więcej różnorodnych narkotyków oraz łatwiejszy ich dostęp, szczególnie w ostatnim czasie dopalacze stały się dużym zagrożeniem. Używanie narkotyków często powoduje utratę zdrowia, a także zwiększa częstotliwość wystąpienia różnorodnych negatywnych zjawisk tj. przestępczości, przemocy, bezrobocia, ubóstwa czy bezdomności.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii określa priorytetowe kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jak i narkomanii na terenie gminy Stare Bogaczowice, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.

z 2018r. poz. 2137) oraz wynikające z zapisu art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018r. poz. 1030 ze zm.) biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016r poz.1492).

Zgodnie z treścią tych ustaw zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jak i narkomanii są tożsame. Wykonuje się je w szczególności przez zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków poprzez finansowanie działalności Punktu Pomocy Rodzinie – dla osób

z problemem alkoholowym, narkomanii, współuzależnionych oraz ich rodzin, a także uwikłanych w przemoc domową.

Do istotnych działań należy również realizacja profilaktycznych programów i kampanii dla dzieci i młodzieży, jak również bieżąca praca Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i wiele innych.

Zaplanowane działania są poddawane ocenie i udoskonalane, po to, by ich realizacja przyniosła wymierne korzyści dla poszczególnych grup mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice. Program został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz z potrzebami występującymi na terenie gminy, charakteryzuje go kompleksowe podejście do problemu, które jest niezbędne w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii Gminy Stare Bogaczowice, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Podstawa prawna i merytoryczna programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii Gminy Stare Bogaczowice na rok 2019r. opracowano na podstawie:

- Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r. poz.2137),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018r. poz.

1030 ze zm.),

- Ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2018r poz.1492),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz. 998 ze zm.).

Program uwzględnia cele operacyjne, dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazanych przez PARPA.

Ponadto, przy opracowaniu Programu posłużono się diagnozą problemów społecznych Gminy Stare Bogaczowice przygotowaną przez Centrum Działań Profilaktycznych w Krakowie w 2015r. Diagnoza opierała się na badaniach ankietowych i wywiadach przeprowadzonych wśród 152 dorosłych mieszkańców gminy Stare Bogaczowice i 138 uczniów Zespołu Szkół w Starych Bogaczowicach oraz sprzedawców alkoholu z terenu gminy. Wyniki badań i wnioski z diagnozy przedstawiono szczegółowo w „Gminnym Programie Profilaktyki (...) na rok 2016”. Dzięki dokonanej analizie potrzeb, tworzone i opracowywane są programy pomocowe w zakresie profilaktyki uzależnień zmierzające do poprawy sytuacji na terenie gminy.

Przygotowując niniejszy program uwzględniono zasoby, jakimi dysponuje gmina do realizacji omówionych poniżej zadań.

Instytucje realizujące zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Stare Bogaczowice

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Stare Bogaczowice.

Art.4¹ ust.3 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r. poz.2137) stanowi: „Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego”.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych gminy Stare Bogaczowice została powołana zarządzeniem Wójta Gminy Stare Bogaczowice i pracuje w oparciu o zatwierdzony przez Wójta gminy Stare Bogaczowice regulamin komisji. W skład komisji wchodzi osoby o różnych uzupełniających się kompetencjach. Każdy członek komisji podnosi swe kompetencje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i konferencjach adresowanych dla członków komisji. Koszty podnoszenia kwalifikacji oraz koszty materiałów biurowych niezbędnych do jej prawidłowego funkcjonowania w 2019 roku pokrywane będą ze środków przeznaczonych na obsługę GKPiRPA w Starych Bogaczowicach w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starych Bogaczowicach na 2019 rok.

Komisja realizując swoje kluczowe zadania między innymi:

- analizuje, inspiruje i inicjuje działania w zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzi postępowania, zmierzające do zmotywowania osób uzależnionych, celem podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, bądź kierowania wniosków do Sądu, o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu,
- uczestniczy w procedurze „Niebieskiej Karty” oraz w postępowaniu, w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- organizuje szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- prowadzi działania kontrole, w stosunku do podmiotów sprzedających alkohol, w szczególności w kontekście sprzedaży alkoholu nieletnim,
- wydaje opinie w sprawie wydawania i cofania zezwoleń, na sprzedaż

napojów alkoholowych ,

- prowadzi działania profilaktyczne, skierowane do wszystkich mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice, w szczególności do dzieci i młodzieży, rodziców, wychowawców, kobiet w ciąży.

Realizując powyższe zadania, członkowie komisji pracują w 3 zespołach zadaniowych:

- w zespole motywacyjno – interwencyjnym,
- w zespole ds. kontroli przestrzegania zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych,
- w zespole ds. profilaktyki.

W 2018r. odbyło się 9 posiedzeń GKPiRPA. Do komisji wpłynęło 8 wniosków, z prośbą o podjęcie działań, w sprawie skierowania na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu. W porównaniu z 2017r. zarejestrowano o 4 wnioski więcej. Wnioskodawcami byli członkowie rodzin oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. -

4 wnioski. W związku ze złożonymi wnioskami, wyznaczono terminy posiedzeń Komisji.

W 2018 roku odbyło się 5 posiedzeń, na które wezwane były osoby podejrzewane o nadużywanie alkoholu, w niektórych przypadkach dwukrotnie, ponieważ osoba wezwana po raz pierwszy nie zgłosiła się na posiedzenie komisji, bądź stawiała się w stanie nietrzeźwym.

Podczas posiedzeń członkowie komisji wysłuchiwali i motywowali osoby podejrzewane o nadużywanie alkoholu, do podjęcia dobrowolnej terapii odwykowej, w jednej z poradni leczenia uzależnienia i współuzależnienia:

- Przychodnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnienia od alkoholu w Wałbrzychu,
- Poradnia terapii Uzależnień i Współuzależnionych w Świebodzicach,
- Zakład Lecznictwa Odwykowego dla osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

Osoby podejrzane o nadużywanie od alkoholu, które nie wyraziły zgody na podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego, bądź je przerwali w trakcie terapii, były kierowane przez komisję na badania do biegłych Sądowych, w celu stwierdzenia, czy osoba jest uzależniona i w jakim stopniu. Akta spraw osób uzależnionych Komisja przekazywała do

Sądu Rejonowego w Wałbrzychu – IV wydział Rodzinny i Nieletnich, celem nałożenia przez Sąd obowiązku podjęcia przymusowego leczenia odwykowego oraz, w większości spraw nałożenia obowiązku sprawowania nad rodziną, z problemem alkoholowym nadzoru kuratora Sądowego. W 2018 roku przekazano do Sądu 2 komplety akt. Wnioskodawcom, którym najczęściej były osoby współuzależnione, proponowano różne bezpłatne formy pomocy:

- skorzystanie z poradnictwa prawnego i psychologicznego, oferowanego przez specjalistów w Punkcie pomocy rodzinie (psycholog, instruktor terapii uzależnień, kurator sądowy) ul. Główna 172 Stare Bogaczowice,
- podjęcie terapii dla osób współuzależnionych w poradniach na terenie miast Wałbrzych i Świebodzice oraz Gminy Czarny Bór.

Ponadto członkowie Komisji w przypadku powzięcia informacji o zjawisku przemocy w rodzinie mają obowiązek założyć „Niebieską Kartę” dla osób doznających przemocy i niezwłocznie w ciągu 7 dni przekazać ją do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie w Starych Bogaczowicach celem podjęcia dalszych działań.

Placówki Lecznictwa Odwykowego i Szpitalne oddziały odwykowe.

Na mocy art. 21 ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach lecznictwa odwykowego w trybie stacjonarnym lub niestacjonarnym i jest bezpłatne.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu, jest psychoterapia grupowa i indywidualna.

Nie tylko czas trwania, ale przede wszystkim obszary pracy terapeutycznej decydują o kompleksowości i ciągłości opieki. Najczęściej na całość leczenia składa się:

- program podstawowy, trwający ok. 6 miesięcy w placówkach ambulatoryjnych, którego celem jest rozpoznanie uzależnienia, zbudowanie motywacji do leczenia i podjęcia nauki życia na trzeźwo,
- program pogłębiony, trwający od czasu ukończenia programu podstawowego od 12 do 18 miesięcy, którego celem jest nauka zapobiegania nawrotom czynnego uzależnienia, nauka radzenia sobie z emocjami, relacjami, zadaniami

życiowymi.

Na terenie Gminy Stare Bogaczowice nie znajduje się tego typu Zakład Lecznictwa, korzystamy z ofert Przychodni:

- Przychodnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień „Anima”, ul. Broniewskiego 83, Wałbrzych.
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia ul. M. Skłodowskiej Curie 3-4, Świebodzice.
- Poradnia Terapii uzależnienia i Współuzależnienia ul. Kościuszki 6 Kamienna Góra.

Zakład Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze realizuje możliwość leczenia stacjonarnego – tutaj pacjenci korzystają z możliwości pobytu, leczenia i terapii . Dodatkowo funkcjonuje tutaj Całodobowy oddział podwójnej diagnozy.

Poziom finansowania świadczeń zdrowotnych przez NFZ, w obszarze lecznictwa odwykowego nie zabezpiecza realnego popytu na te świadczenia, co skutkuje ograniczeniem dostępności świadczeń i wydłużeniem czasu oczekiwania na świadczenie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w Starych Bogaczowicach realizuje zadania, wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Celem działalności GOPS jest wspieranie osób i rodzin, zamieszkałych na terenie Gminy Stare Bogaczowice.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych , których nie są w stanie przezwyciężyć własnym staraniem, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomocy społecznej udziela się osobom o niskim dochodzie przy występowaniu okoliczności, o których mówi ustawa o pomocy społecznej. W części rodzin jakie zgłaszają się po pomoc do GOPSu, znajdują się też takie, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu. W roku 2017 objęto taką pomocą 21 rodzin (35 osób w rodzinach). Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin, w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodziny te, otrzymały oprócz pomocy, w formie pracy

socjalnej pomocy w formie świadczeń finansowych, ponad to, rodziny niewydolne wychowawczo, zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Starych Bogaczowicach

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 poz.1390) oraz w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Stare Bogaczowice na lata 2016-2020, przyjętym uchwałą Nr XXXI/96/16 Rady Gminy Stare Bogaczowice z dnia 23. III.2016r. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego, jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów tj. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Sądu, Organizacji Pozarządowej działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałaniu temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

W skład Zespołu wchodzi 7 przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia GOPS w Starych Bogaczowicach.

Zespół może tworzyć grupy robocze, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie, w indywidualnych przypadkach. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „ Niebieskiej Karty”. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, GKiPiRPA, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „ Niebieska Karta” – w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny, lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka

rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Rynek Alkoholowy w Gminie Stare Bogaczowice

Ilość i usytuowanie punktów sprzedaży alkoholu w Gminie Stare Bogaczowice określa Uchwała Nr XXXI/277/18 z dnia 21 września 2018r. w sprawie *ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych na terenie gminy Stare Bogaczowice.*

Aktualnie łączny limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 42 zezwolenia
w tym:

- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, zawierających:
 - do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo - 4 zezwolenia A,
 - powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu /z wyjątkiem piwa/ - 4 zezwolenia B,
 - powyżej 18 % zawartości alkoholu - 4 zezwolenia C.
- 2. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, zawierających:
 - do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo - 13.zezwoleń A;
 - powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu /z wyjątkiem piwa/ - 9 zezwoleń B;
 - powyżej 18 % zawartości alkoholu - 8 zezwoleń C.

Na terenie gminy funkcjonuje **10** punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych:

- 7 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy),
- 3 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne).

Ilość wydanych zezwoleń nie jest taka sama jak ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu (gastronomia) lub poza miejscem (detal), ponieważ jeden punkt sprzedaży może posiadać 3 rodzaje zezwoleń:

- do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo ,

- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu, z wyjątkiem piwa, (wino),
- powyżej 18% zawartości alkoholu (wódka).

Ponadto w 2017r. wydano 3 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż piwa podczas imprez organizowanych na otwartej przestrzeni.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Korzystanie z zezwoleń jest weryfikowane podczas kontroli punktów sprzedaży alkoholu (sklepy), oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (lokale), prowadzonych przez upoważnione ustawowo służb, Policję, oraz członków Komisji.

Przedmiotem kontroli, jest przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów sprzedawców detalicznych, u przedsiębiorców korzystających z zezwoleń hurtowych, na sprzedaż napojów alkoholowych, tytuły prawne do lokali.

W czasie czynności kontrolnych, prowadzone są także rozmowy profilaktyczne z właścicielami sklepów i sprzedawcami, m.in. wyjaśnianie przepisów prawnych, uświadamianie skutków sprzedaży alkoholu nieletnim, omawianie sposobów odmowy sprzedaży alkoholu klientom nieletnim i nietrzeźwym.

GLÓWNE CELE I ZADANIA

GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY STARE BOGACZOWICE.

Nadrzędnym celem programu, jest intensyfikacja działań profilaktycznych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży, w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień.

Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządów gmin.

Główne kierunki działań strategicznych samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

- **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zagrożonych uzależnieniem.**
- **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**
- **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.**
- **Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.**
- **Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom lat 18-tu oraz pod zastaw i na kredyt, a także występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

Zadania te zawarto w następujących obszarach Programu i zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia:

- Obszar 1 – promocja zdrowia,
- Obszar 2 – profilaktyka,

- Obszar 3 – redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa,
- Obszar 4 – wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych , stowarzyszeń i osób fizycznych , służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- Obszar 5 – podejmowanie interwencji, w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

We wszystkich obszarach i zadaniach przyjęto za Cel nr 1 : ***Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.***

OBSZAR 1

PROMOCJA ZDROWIA

Zadanie I – Edukacja zdrowotna

Zadanie I będzie realizowane poprzez prowadzenie następujących działań:

Działanie I – prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, szkoleń promujących zdrowy styl życia oraz upowszechniających informacje na temat szkód związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i problemu przemocy w rodzinie.

Działanie II - Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu jak i używania narkotyków przez dzieci i młodzież.

Działanie III – Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

Działanie IV - Prowadzenie edukacji osób, związanych z dystrybucją i handlem napojami alkoholowymi.

Działanie V - Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi,

narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez wydawanie i wydruk własnych lub zakup materiałów edukacyjnych.

Działanie VI – Realizacja programów radzenia sobie z emocjami i zachowaniami agresywnymi, budowanie relacji interpersonalnych, rozwiązywania konfliktów.

Zadanie II – Szkolenie kadr

Zadanie II będzie realizowane poprzez prowadzenie następujących działań:

Działanie I – Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji, działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających ze stosowania środków psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie.

Działanie II – podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym

OBSZAR 2

PROFILAKTYKA

Zadanie I – Profilaktyka uniwersalna.

Zadanie będzie realizowane poprzez prowadzenie następujących działań:

Działanie I – realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych oraz działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach oraz w czasie wolnym od nauki, po zajęciach lekcyjnych, w czasie ferii zimowych, wakacji letnich.

Działanie II – Wspieranie i udział w imprezach kulturalnych i sportowych z udziałem dzieci, młodzieży, rodzin (m.in. festyny, pikniki rodzinne, teatry profilaktyczne, turnieje, imprezy okolicznościowe - dzień dziecka, mikołajki)

Działanie III – wspieranie działań promujących zdrowy styl życia.

OBSZAR 3

REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA ZDROWOTNA, SPOŁECZNA I ZAWODOWA

Zadanie I - Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Dostępność i wysoką jakość profesjonalnej terapii uzależnień, warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób, z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Część osób uzależnionych, po zakończeniu leczenia odwykowego wymaga oddziaływań rehabilitacyjnych, dlatego koniecznym jest podejmowanie działań podtrzymujących proces trzeźwienia. Działania określone w tym obszarze skierowane są nie tylko dla osób z problemem alkoholowym, czy uzależnionych od narkotyków, ale także dla członków ich rodzin, którzy podobnie jak osoba z problemem alkoholowym, podlegają niszczącym skutkom długotrwałego oddziaływania alkoholu. Konsekwencją życia z osobą nadużywającą alkoholu może być tzw. współuzależnienie.

Współuzależnienie nie jest chorobą – to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Istotne z punktu widzenia trzeźwości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

Działanie I – Wspieranie funkcjonowania Punktu Pomocy Rodzinie, dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków ich rodzin oraz dotkniętych przemocą w rodzinie.

ZADANIE II - Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Ważnym partnerem w realizacji Programu są organizacje pozarządowe, w tym stowarzyszenia i kluby abstynenckie. W ramach Programu przewiduje się wspomaganie działalności tych podmiotów.

Zadanie to będzie realizowane poprzez działania:

Działanie I – wspomaganie finansowe i merytoryczne działań ruchów samopomocowych AA, wzmacniających proces zdrowienia z choroby alkoholowej.

Działanie II – współpraca merytoryczna, wymiana informacji i doświadczeń ze środowiskami abstynenckimi.

ZADANIE III - Zwiększenie dostępności i podniesienie, jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.

Efektem doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym może być powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany syndromem DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików). Dzieci wychowujące się w rodzinach, z problemem alkoholowym, żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, doświadczają wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu, a w związku z brakiem oparcia ze strony dorosłych żyją w poczuciu braku bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Należy również podkreślić, że przy braku wsparcia i pomocy socjoterapeutycznej, dzieci z rodzin z problemem alkoholowym stanowią grupę najwyższego ryzyka. Żyjąc w rodzinie z problemem alkoholowym, czasami szukają takich form spędzania czasu wolnego, które wiążą się ze spożywaniem alkoholu. Negatywne wzorce wyniesione z domu są także często powtarzane w ich dorosłym życiu.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

Działanie I – Realizacja programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem DDA, prowadzonych w formie poradnictwa indywidualnego lub terapii grupowej.

ZADANIE IV - Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym.

Przemoc w rodzinie, jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie, lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym. Najczęściej występującą przemocą jest przemoc psychiczna, jeżeli chodzi o częstotliwość, obserwuje się przemoc

fizyczną, później ekonomiczną i na końcu seksualną. Średnia występowania przemocy rodzinnej na terenie Gminy Stare Bogaczowice jest porównywalna ze średnimi w ogólnopolskiej populacji. Jako najczęstszą przyczyną występującej przemocy w rodzinach wg. statystyki niebieskich kart podawany jest alkohol. Specyfika przemocy w rodzinach alkoholowych polega zarówno na większym nasileniu zjawiska jak też na większych rozmiarach destrukcji wśród ofiar i ich mniejszych zasobach indywidualnych do radzenia sobie. O dobrym kierunku działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie świadczy fakt, że wzrasta liczba ujawnionych przypadków przemocy oraz osób, które przyznają się do doświadczania tej przemocy.

Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe czy narkomanii stanowi kolejne zadanie Programu. Wykazane w Programie działania w tym zakresie dają podstawę do prawidłowej realizacji tych założeń.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

Działanie I – Wspieranie i rozwijanie poradnictwa indywidualnego, grup terapeutycznych oraz grup wsparcia dla osób doznających przemocy.

Ocena realizacji zadań w obszarach 1-3, będzie badana przy pomocy następujących wskaźników:

- liczba zakupu ulotek, plakatów, materiałów profilaktycznych.
- liczba realizowanych programów (działań).
- liczba osób uczestniczących w programach.

O B S Z A R 4

WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO, INSTYTUCJI ORAZ OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- wspomaganie działań stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych AA i innych podmiotów realizujących zadania GKP i RPA Gminy Stare Bogaczowice,
- doposażenie i zakup materiałów biurowych do Punktu pomocy rodzinie , działający na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,

- dofinansowanie imprez o tematyce profilaktycznej oraz innych działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
- współpraca merytoryczna, wymiana informacji i doświadczeń z podmiotami realizującymi Program.

Ocena realizacji zadań w obszarze, będzie badana przy pomocy następujących wskaźników:

- liczba podmiotów które podejmą współpracę w ramach realizacji Programu,
- liczba podmiotów wspartych przy realizacji zadań,
- liczba osób korzystających z oferty realizatorów Programu,
- liczba udzielonych porad,
- liczba dofinansowanych imprez o tematyce profilaktycznej, oraz liczba uczestników powyższych działań.

O B S Z A R 5

PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH REKLAMY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH I ZASAD ICH SPRZEDAŻY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed Sądem jako oskarżyciel publiczny.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- Podejmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i kierowanie ich do zaopiniowania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starych Bogaczowicach
- Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art.13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- Występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Przestrzeganie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych, określonych odrębną uchwałą Rady Gminy Stare Bogaczowice.

Ocena realizacji zadań w obszarze 5, będzie badana przy pomocy następujących wskaźników:

- liczba zawiadomień, dotyczących naruszenia art.13¹ i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zaopiniowanych przez Komisję,
- liczba podjętych działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- liczba orzeczeń Sądowych uwzględniających wnioski Gminy Stare Bogaczowice w zakresie naruszenia art.13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- liczba wydawanych i liczba cofniętych zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych .

**ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY STARE
BOGACZOWICE.**

Osobom powołanym w skład GKPiRPA Gminy Stare Bogaczowice, przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a mianowicie:

- Przewodniczący GKPiRPA za każde uczestnictwo w posiedzeniu GKPiRPA - 130zł.
- Sekretarz GKPiRPA za prowadzenie sekretariatu Komisji i wykonywanie zadań związanych z organizacją pracy Komisji miesięcznie - 350zł.
- Członkowie GKPiRPA, za każde uczestnictwo w posiedzeniu plenarnym – 50zł.
- Członkowie GKPiRPA, za każde uczestnictwo w posiedzeniu zespołu ds. motywacyjno – interwencyjnego – 120zł.
- Członkowie GKPiRPA za każde posiedzenie uczestnictwo Zespołu ds. profilaktyki – 70zł.
- Członkowie Komisji za dokonywanie oględzin punktów sprzedaży napojów alkoholowych, niezbędnych przy wydawaniu opinii za każdy punkt – 15zł.
- Członkowie Komisji za dokonywanie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – 25zł. za kontrolę jednego punktu.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ PROGRAMU.

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Stare Bogaczowice odbywać się będzie w ramach środków własnych Gminy, pozyskanych z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu Gminy Stare Bogaczowice na rok 2019 – planowana kwota wynosi 35000zł.

REALIZATORZY, PARTNERZY I ADRESACI PROGRAMU.

Prowadzenie i koordynacja spraw związanych z realizacją Programu należy do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach.

Realizatorem Programu jest Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W realizacji poszczególnych zadań zawartych w programie mogą uczestniczyć również: osoby fizyczne i prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, a także: organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności

pożytku publicznego i o wolontariacie Dz.U. z 2018r. poz. 450 ze zm.).

Partnerzy Programu:

- Szkoła Podstawowa Stare Bogaczowice,
- Placówki Przedszkolne z terenu Gminy Stare Bogaczowice,
- Rady Sołeckie Gminy Stare Bogaczowice,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Urszula Puskarz w Starych Bogaczowicach.

**Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Stare Bogaczowice,
w szczególności:**

- dzieci i młodzież,
- rodziny dotknięte problemem uzależnień od środków psychoaktywnych.

